

УЧЕБНО ПОСОБИЕ ПО ЧЕТЕНЕ НА ТЕКСТОВЕ ПО КОЗМЕТИКА (ВЪРХУ МАТЕРИАЛ ОТ РУСКИ ЕЗИК)

Ирена Петрова

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

Резюме. По време на всички етапи на обучение по чужди езици са важни въпросите за създаване на учебни материали. Това се отнася и за преподаването на руски език извън езикова среда. В настоящата статия авторът представя учебно пособие по четене на специализирани текстове от професионалната област козметика. Учебното пособие е построено въз основа на автентични, частично адаптирани текстове и е предназначено за учащи с ниво на владеење на руски език A2 – B1. Материалите допринасят както за овладяване на езика на специалността, така и за придобиване на генерични умения за усвояване на информация и терминология, които са предмет на учебната дисциплина козметика като част от медицината. Текстовете са подбрани в съответствие с 9 тематични области на козметиката като наука, формулирани от автора. Предлага се методически апарат за четене на текстове. Освен че обогатяват речниковия си запас, от гледна точка на овладяване на базови умения в областта на руския език, учащите се усъвършенстват произношението и граматическите си умения, получават сведения от страноведски характер.

Ключови думи: четене; текст; методически апарат за четене на текстове; козметика

През последните десетилетия интересът към преподаването на чужди езици за специални цели нарасна многократно. Опитът показва, че този интерес се проявява и в специфичната професионална област на козметиката и производството на козметични продукти.

Мотивация за усвояване на професионалния език в специална сфера на обществената дейност е необходимостта от овладяване на основите на професията и желанието да се установят и да се продължат бизнес контактите с представители на специализираната област от други езикови култури.

Неоспорими аргументи за нарастващия интерес на образователните институции, които подготвят специалисти за този бранш, са:

– нарастване броя на научните достижения и практическите приложения в областта на козметиката и терапията по отношение на проблеми със здравословното състояние на човека, изразяващи се в нежелани изменения на кожата;

- желание за корекции и промяна на външния вид с цел разкрасяване;
- непрекъсната поява и внедряването на нови технологии и марки;
- нарастващ брой и значителното разширяване на пазарите;
- засилване на контактите не само в рамките на държавата, но и в международен план;
- желание на фирмите да се кооперират и да консолидират производството си.

Развитието на методите за преподаване на чужди езици се фокусира върху нуждите на самия обучаем. „Наред със задачата за подготовка на специалисти в съответствие с изискванията на националната икономика на преден план излиза задачата за задоволяване на духовните потребности на хората от образователни услуги на определено ниво и с определено качество“ (Shamonina 2004, p. 12). Съвременната методическа наука се развива динамично в тази насока. Съществуват трудове, които са посветени на проблемите на преподаването на езика, формирането и развитието на комуникативната компетентност в областта на козметиката и производството на козметични продукти в аспекта на руския език като чужд, преподаван в езикова среда. В частност, може да се даде пример за методическа разработка на урок, базиран на тази област, който представя учебен материал, позволяващ на чуждестранните студенти да задоволят комуникативните си потребности в ситуацията „В козметичния салон“ (Docenko & Ilina 2014, pp. 107 – 121). Целта на урока е да се премахне езиковата бариера и да се формира речево поведение в условията на реална ситуация, в която учащите се могат да попаднат в ежедневието си.

Важността на задачата се обуславя от необходимостта учащите се да усвояват специална терминологична лексика, представена им на чужд език (руски), да усвояват информация, съдържаща се в текстове с професионална насоченост, и да възпроизвеждат тази информация. Сложността се състои и в това, че учащите се усвояват „термини, които представляват редица взаимосвързани и взаимозависими значения, всяко от които има специфично лексикално значение поради особеностите на функционирането му в езиковата система“ (Dzhalamova 2015).

Факторите, които трябва да се вземат предвид при овладяването на терминологична лексика, могат да се групират по следния начин: „1) многостранност и многоаспектност на лексикалния ред; 2) многобройни особености на обичайната, традиционната употреба; 3) широк диапазон на стилова и стилистична окраска, оценъчност“ (Polovnikova 1984, p. 94); 4) голям обем метаязикови единици; 5) сложност на всяка единица; 6) различия от структурен и

семантичен характер, и не на последно място, 7) непознаване на литературната лексика на руския език.

В настоящата статия се установяват основните параметри на учебно пособие по четене в областта на козметиката и производството на козметични продукти. Авторът предлага алгоритъм за работа с автентични или частично адаптирани текстове. Текстовете са подбрани от областта на козметиката, производствата на козметични изделия и козметичните услуги и илюстрират функционирането на езиковите единици според обособените от автора тематични групи, а именно при названия на:

- научни и научно-приложни направления и специализации;
- на човек, професионалист в своята сфера, който извършва определени дейности в различни области;
- части на човешкото тяло и обекти и структури (в рамките на терминологичните названия, дадени в специализираната литература), които са обект на козметиката и козметичните услуги;
- заболявания и дефекти, които са обект на козметиката;
- сфери и области на използване и прилагане на козметичните процедури и средства;
- подходи, методи и технологии; начини и показатели по време на прилагането на козметичните средства и процедури: медицински лечебни средства и профилактични процедури;
- козметични и хигиенни средства, средства за грим, опаковки; декоративна козметика, парфюмерийни изделия; свойства на средствата;
- апаратура и прибори: прибори, приспособления и инструменти;
- на съставки в козметиката: химични, натурални; въздействие на съставките.

Целенасоченото тематично разпределение на лексикалните единици допринася за логически мотивираното запомняне, осмисляне и активизиране на лексикалните единици. Учащите се овладяват новите думи по блокове и теми, които са част от учебното съдържание. Разположението показва нагледно семантичните, граматическите и словообразователните връзки между думите. Това дава възможност на учащите се да съставят собствен тематичен речник в съответствие с целите и потребностите на дадения етап на обучение.

Работата с текстове може да се провежда както с цел овладяване на речников запас и на граматическите явления в руския език, така и с цел постигане на аналитично и изследователско четене с предварително отстранени трудности.

Както знаем, всеки вид четене се основава на основните умения, които учащите се трябва да овладеят:

- разбиране на основното съдържание: да се определи и открие основната информация в текста; да се отдели информацията от първостепенно значение

от второстепенната информация; да се свържат (логически, хронологически) събития, факти; да се предвиди възможното развитие (завършване) на действието, събитията; да се обобщят представените в текста факти; да се направят изводи от прочетеното и др.;

– извличане на пълна информация от текста: пълно и точно разбиране на фактите/детайлите, подчертаване на информацията, която потвърждава, изяснява нещо; установяване на връзката между събитията; разкриване на причинно-следствената връзка между тях, определяне на основната идея, сравняване (съпоставяне) на информацията и др.;

– разбиране на необходимата (интересна за специалистите) смислова информация: да се определи най-общо темата на текста; да се определи жанрът на текста, да се идентифицира информация, свързана с определен проблем; да се определи важността (стойността) на информацията и др.

Крайната цел на обучението по четене е самостоятелно четене с нормален темп, разбиране и осмисляне на информацията без превод на родния език, запомняне и последващо прилагане на наученото в процеса на общуване и в професионалната практика.

Обучението започва с четене на глас, което е необходимо за овладяване на произношението на звуковете, звукосъчетанията, думите и словосъчетанията, за развиване на способността за правилна интонация; за овладяване на нормалния темп на четене, т.е. за окончателно овладяване на техниката на четене; за формиране на точността на възприемания материал.

Текстовете, които предлагаме, са снабдени с методически апарат, който се основава на класификацията на видовете четене на С. К. Фоломкина, която разграничава въвеждащо/глобално, познавателно/информационно, избирателно/селективно и задълбочено/детайлно четене (Folomkina 2005). В съответствие с методическата традиция в обучението по руски език като чужд методическият апарат включва „претекстови“, „притекстови“ и „посттекстови“ (Chesnokova 2015, pp. 103 – 117) упражнения, насочени към възприемане, разбиране, запомняне и тълкуване на текстовото съдържание. Претекстовите упражнения развиват способността за разбиране на езиковите единици и за определяне на началната форма на думата. Учащите се развиват рецептивен (лексикални единици, които учащите се трябва да разпознават при четене) и потенциален речник (лексикални единици, които не се изучават, но учащите се ги разпознават въз основа на догадки: разбират значението на морфемите (частите на думата); по сходството на думата с такава в родния език или със заемка; по контекста и т.н.). Нивото на усвояване на езиковите единици трябва да бъде доведено до момента на безпогрешното им разпознаване в текста.

Примери за такива задачи са: *Определете моделите, по които са образувани следните думи; Намерете значението на думите в речника; Намерете в текста думи, които са подобни на думи в родния ви език, чието значение*

можете да разберете без превод, и др. Способността за разбиране на словосъчетания и изречения се формира чрез наличието на образи на моделите на изреченията (и техните части) в паметта на четящия. Разпознаването на граматическите явления трябва да бъде доведено до нивото на автоматизъм. С тази цел задачите могат да бъдат: *Прочетете изреченията и обяснете значението на всички глаголи за движение; (словосъчетания със значение на място на действие, време на действие и т.н.); От тези думи образувайте дума/изречения; Посочете синоними/антоними на тези думи; Намерете в речника превода на названията.* Умението за разграничаване на главно-то и второстепенното в изречението се формира въз основа на задачи като: *Във всяко изречение определете частта, в която се съобщава за някого/нещо (субект), и частта, в която се съобщава за нов субект (предикат); В изречението определете думите, които могат да се изпуснат, без да се промени смисълът; Във всеки абзац подчертайте ключовата дума/изречение и др.*

Притекстовите упражнения са задачи, поставени непосредствено преди четенето на текста, например: *Прочетете текста и кажете дали ви е харесал; Прочетете текста и определете дали в текста има информация, която ви е необходима; Прочетете текста и намерете информация за ...; Прочетете текста и го озаглавете; Прочетете текста и назовете ...; Прочетете текста и отговорете на въпроса:... и т.н.*

Посттекстовите упражнения помагат на учащите се да го възприемат като едно цяло. На този етап учащите се развиват и усъвършенстват способността си да разбират съдържанието на текста, като установяват смислови връзки между изреченията и параграфите, например: *Допълнете изреченията с информация от текста; Прочетете и кажете така ли е било в текста; Намерете на руски език ...; Определете дали частите на текста съответстват на точките в плана; Прочетете изреченията, които съдържат основните идеи на текста, и изреченията, които детайлизират основните идеи; Намерете в текста факти, които потвърждават/отхвърлят ...; Прочетете на глас всички глаголи, които предават динамика на повествованието (прилагателни и наречия, които служат за описание на ...); Открийте и прочетете изречения с едносрични съществителни, образувани от глаголи; Прочетете изрази, които съдържат информация за ...; Отговорете на въпросите; Разделете текста на смислови части; Озаглавете всяка част; Направете логическа и семантична схема на текста и др. Уменията за възприемане на текстова информация, свързани с разбирането на идеята, намерението на автора и с оценката на текстовата информация от страна на читателя, се формират, развиват и активизират въз основа на задачи от типа: *Подберете думи, които изразяват темата на част от текста/целия текст; Открийте текстови фрагменти, в които идеята е формулирана от автора; Предложете собст-**

вена формулировка на идеята; Подберете думи/изречения, които отразяват отношението на автора към проблема; Докажете с факти от текста, че героят на разказа: а) не е могъл да постъпи по друг начин; б) е постъпил правилно (неправилно). Дайте собствена оценка на събитията, описани в текста и т.н.

Основните цели на претекстовите упражнения са да се формират психологически механизми за четене и да се отстранят евентуални лексико-граматически, социокултурни и съдържателни трудности на текста; притекстовите упражнения имат за цел да формират комуникативна нагласа към четенето, да насочат ученика към извличане на информация от текста и да проверят разбирането и усвояването на тази информация; посттекстовите упражнения осигуряват контрол на разбирането, успеха на смисловата обработка на информацията в съответствие с комуникативната нагласа и вида на четенето. По този начин претекстовите упражнения включват задачи за подготовка за разбиране на текстове, притекстовите упражнения определят комуникативната нагласа и насочват типа четене, а посттекстовите упражнения включват задачи за проверка на разбирането на текста, за възпроизвеждане на фрагменти от него, за съставяне на собствени текстове по предварително зададени опори. Те подпомагат умения за устна подготвена реч и писмена реч.

Пример за работа с текстове в учебник по козметика и козметични продукти е представеният урок „Козметика – предмет и задачи“.

Ще илюстрираме описаната учебна дейност при работа върху четене на частично адаптиран текст, като използваме за пример структурата на урока по тази тема.

Известно е, че на началния етап на обучението, по време на който се формират комуникативните умения за четене, се формира и развива техниката на четене на руски език, която по време на средния и напредналия етап се развива и усъвършенства. С цел развиване на лексикалните и граматическите умения за четене, развиване на уменията за произнасяне и интонация, развиване на техниката на четене предлагаме разнообразни задачи за установяване и отстраняване на произносители, семантични и езикови затруднения.

Важното за процеса на обучение по руски език при работата върху този текст е, че освен придобиването на знания и умения за четене, получаване на информация за специфичната професионална област, учащите се се запознават и с информация от страноведски характер. А както знаем, страноведската компетентност допринася за усвояването на езика на всички етапи на обучението. Текстът съдържа и информация, която подлежи на усвояване на професионални знания от учебната дисциплина козметика, като по този начин учащият се формира и развива генерични умения. Освен това сме използвали някои интерактивни техники на обучение, за да повишим интереса и да облекчим психологическото напрежение.

Структура на урока в учебно пособие по четене на текстове по козметика.

КОСМЕТОЛОГИЯ: ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ

I. Претекстови задачи

Думи на преподавателя, беседа с учащите се.

1. На этом уроке познакомимся с понятием косметологии, узнаем о ее методах диагностики, профилактики и лечения заболеваний, а также устранения косметических недостатков кожи. Выясним, в чем заключается связь косметологии с другими науками, и на какие виды она подразделяется.

Задача 1. Упражнение за актуализация на вече овладяната лексика и въвеждане на новите думи и изрази.

На този етап се актуализират вече познатите на учениците лексикални единици и се презентират и интерпретират нови думи и изрази. Целта е въвеждане в темата, да се подготвят учащите се за възприемане на текста и за точно разбиране на съдържащата се в него информация, да се актуализират съществуващите знания и опит, да се създаде мотивация за предстоящата дейност и да се отстранят възможните трудности.

Назованите от учениците думи и изрази се групират, например: лечебни билки, части на тялото, почистващи продукти, продукти за гримиране; съществителни, глаголи, прилагателни и др.

Думите и изразите, предназначени за активно усвояване, се въвеждат постепенно в състава на изречения. По този начин се създава силен семантизиращ контекст, разкриващ значението и употребата както на познатите, така и на новите единици. Думите се записват на дъската, произнасят се заедно и поотделно и се семантизират. Несрещани досега думи и изрази, за чието значение учениците могат да се досетят от контекста или въз основа на познати словообразователни елементи поради близостта на руския и българския език, не се включват в списъка на новите думи и изрази, предназначени за семантизиране.

Предположете, чем занимается косметология?

Задача 2. В следващото упражнение се интерпретират непознатите на учащите се думи; отработва се произношението им, семантизират се.

Познакомьтесь со значением следующих слов и выражений:

1. Косметология дисциплина, изучающая методы и устранения **врождённых** и **приобретённых** дефектов головы, лица и тела.

Врождённый, -ая, -ое, -ые – присущий от рождения

Приобретённый, -ая, -ое, -ые – от гл. приобрести – выработанный в течение жизни, полученный

2. Косметология осуществляет проверку на безвредность косметических средств, которые создаёт и **выпускаёт** косметическая промышленность.

Выпускать, -ю, -ешь – производить и продавать в торговой сети

3. Косметология в переводе с греческого означает „искусство украшать себя“ или „наука о **сохранении** красоты с помощью многочисленных способов и средств”.

Сохранение, -я – поддержание

4. Часто проводятся операции по устранению **избытков** кожи лица.

Избыток, -тка – излишек, остаток, слишком большое количество

5. Задача медицинской косметологии состоит в **обеспечении** нормальной жизнедеятельности волос, кожи и всего организма в целом.

Обеспечение, -я – от обеспечивать – содействовать, предоставлять возможность

6. Лечебная косметология решает основную задачу при помощи оперативных **приёмов**.

Приём, -а – способ, образ действия

7. Декоративная косметология должна **подчеркнуть** красоту и сделать дефект внешности **незамётным**.

Подчеркнуть, -у, -ёшь – особо выделить, чтобы обратить внимание

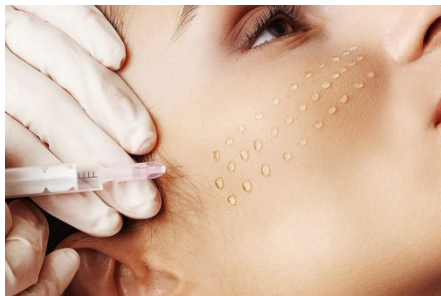
Незамётный, -ая, -ое, -ые – такой, который трудно увидеть

8. Пóry рогового слоя кожи молниеносно расширяются и через них нужный препарат проникает в **глубокие** слои кожи.

Глубокий, -ая, -ое, -ие – тот, который находится далеко от поверхности

9. Мезотерапия это омоложение при помощи **микроинъекций**.

Инъекция, -ии; **микроинъекция**, -ии – способ введения в организм лекарственных растворов.

10. **Электропорация**, -ии; – омоложение током.

Задача 3. Посмотрите на картинки и прочитайте названия под ними.

ТЕЛО

ISLCollective.com

А) запишите номера названий в таблице

Таблица 1

локоть, локти	пятка	ладонь
грудь	нога	плечо
живот	лодыжка	голова
бедро, бёдра	стопа	шея
колено	ягодицы	пальцы
голень	спина	палец
носок	подмышка	кисть, запястье
рука		

Б) Переведите слова на родной язык.

Задача 4. Прочитайте формы единственного и множественного числа слов, следите за ударениями.

голова – головы, ухо – уши, бедро – бёдра, голень – голени, носок – носки, щека – щёки, рука – руки, нога – ноги, лицо – лица, глаз – глаза, губа – губы, борода – бороды, плечо – плечи, спина – спины, стопа – стопы, локоть – локти, живот – животы.

По време на въвеждането на нови думи и изрази, едновременно с разкриването на тяхното значение, вниманието на учащите се насочва към думите в текста, образувани по същия словообразователен модел. От тях се иска да

прочетат и да открият значението на вече познати глаголи, от които са образувани съществителни с помощта на суфикс *-ание/-ение*.

Задача 5. Прочитайте глаголы и образованные от них существительные при помощи суффикса *-ание/-ение*. Дайте их эквивалент на родном языке.

Обеспечить, -у, -ишь – обеспечение, омолодить, -жү, -дишь – омоложение, изучать, -ю, -ешь – изучение, устранить, -ю, -ишь – устранение, проверить, -ю, -ишь – проверка, сохранить, -ю, -ешь – сохранение, обеспечить, -у, -ишь – обеспечение, предотвратить, -щу, --тишь – предотвращение, заболеть, -ю, -ешь – заболевание, направлять, -ю, -ешь – направление, лечить, -у, -ишь – лечение, проводить, -жү, -дишь – проведение, использовать, -ую, -уешь – использование, сохранить, -ю, ишь – сохранение, появиться, появлюсь, появишься – появление, заболеть, -ю, -ешь – заболевание

Следват упражнения за съотнасяне на думата с темата.

Задача 6. Прочитайте и скажите, какие слова относятся:

А) к названиям частей тела

1. Косметология – это научная дисциплина, которая изучает методы устранения косметических недостатков кожи и дефектов головы, лица и тела.

2. Задача медицинской косметологии состоит в обеспечении нормальной жизнедеятельности волос, кожи и всего организма в целом.

3. Методы эстетической хирургии применяются при различных дефектах лица.

Часто проводятся операции по устранению деформации носа, губ, бровей, у4. шей, а также избытков кожи лица и подкожной жировой клетчатки в области молочных желез, живота и бёдер.

5. Эстетическая косметология возвращает молодость волосам и коже, которые с возрастом неизбежно утрачивают упругость и блеск.

6. Мезотерапия – комплекс микроинъекций для лечения и омоложения кожи.

7. Пóry рогового слоя кожи молниеносно расширяются и через них нужный препарат проникает в глубокие слои кожи и подкожно-жировой клетчатки.

Б) к видам косметологии

1. Принято разделять косметологию на медицинскую и декоративную.

2. Медицинская делится на профилактическую, диагностическую и лечебную.

3. Декоративная косметология должна подчеркнуть красоту и сделать дефект внешности незаметным.

4. Профилактическая косметология направлена на предотвращение появления проблемы.

5. Диагностическая позволяет вовремя и правильно распознать заболевание.
6. Лечебная – решает основную задачу при помощи консервативных, то есть терапевтических методов и хирургических, то есть оперативных приёмов.
7. Эстетическая косметология возвращает молодость волосам и коже, которые с возрастом неизбежно утрачивают упругость и блеск.

Задача 7. В приведенных рядах найдите лишнее слово. Обоснуйте свой ответ.

1. медицинская, декоративная, дерматология, профилактическая, диагностическая, лечебная, эстетическая
2. диагностика, профилактика, лечение, внешность, предотвращение, омоложение
3. организм, дерматология, хирургия, стоматология, физика, химия, биология
4. изучать, осуществлять, разделять, подчеркнуть, распознать, применять, терапевтический
5. устранение, сохранение, обеспечение, жизнедеятельность, предотвращение, появление, заболевание

Упражнения за распознаване и разграничение на граматическите явления. Въвеждат се граматически правила по отношение на съчетаемостта на глаголите.

Задача 8. Запишете глаголы и прочитайте выражения с ними.

- подчеркнуть, -у, ёшь – что? В.п. – подчеркнуть красоту
изучать, -ю, -ешь – что? В.п. – изучает методы
означать, -ю, -ешь – что? В.п. – означает „искусство украшать себя“, „наука о сохранении красоты с помощью многочисленных способов и средств“
состоять, -ю, -ишь – в чем? П.п. – состоит в обеспечении
утрачивать, -ю, -ешь – что? В.п. – утрачивать упругость, утрачивать блеск
проводить, -жү, -дишь – что? В.п. – проводить операции, проводить терапию
решать, -ю, -ешь – что? В.п. – решать основную задачу, ставит перед собой важнейшую задачу, возвращает что? В.п. молодость, избежать чего? Р.п. неприятных последствий, практикует что? В.п. не инъекции, а электропорацию, подняться, поднимусь, поднимешься – куда? В.п. – подняться на новую ступень

II. Притекстова задача

На този етап текстът се чете от преподавателя (има вариант текстът да се презентира чрез аудио запис). Непосредствено преди прочитането на учениците се представя комуникативна задача под формата на конкретен въпрос относно съдържанието на прочетеното. Известно е, че комуникативната задача прави процеса на четене целенасочен и познавателен. Тя активира вниманието и работната памет, стимулира механизма, вероятностното прогнозиране и разбирането.

Задача 9. *Я прочитаю текст. Вы слушайте и следите в тексте. После чтения ответьте на вопрос:*

С какими научными дисциплинами связана косметология?

КОСМЕТОЛОГИЯ: ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ

Косметология – это научная дисциплина, которая изучает методы диагностики, профилактики лечения заболеваний и устранения косметических недостатков кожи, врождённых и приобретённых дефектов головы, лица и тела, а также осуществляющая проверку косметических средств, создаваемых и выпускаемых косметической промышленностью на их безвредность.

Косметология в переводе с греческого означает „искусство украшать себя“ или „наука о сохранении красоты с помощью многочисленных способов и средств“. Косметология тесно связана с медицинскими науками: дерматологией, хирургией, стоматологией, а также с физикой, химией, биологией и др. Принято разделять косметологию на медицинскую и декоративную. Медицинская делится на профилактическую, диагностическую и лечебную. Задача медицинской косметологии состоит в обеспечении нормальной жизнедеятельности волос, кожи и всего организма в целом. Декоративная косметология должна подчеркнуть красоту и сделать дефект внешности незаметным. Профилактическая косметология направлена на предотвращение появления проблемы. Диагностическая позволяет вовремя и правильно распознать. Лечебная – решает основную задачу при помощи консервативных, то есть терапевтических методов и хирургических, то есть оперативных приёмов. И здесь особое место занимает эстетическая хирургия. Различные её методы применяются при различных дефектах лица. Часто проводятся операции по устранению деформации носа, губ, бровей, ушей, а также избытков кожи лица и подкожной жировой клетчатки в области молочных желёз, живота и бёдер.

Современная косметология ставит перед собой важнейшую задачу – сохранить природную красоту всех частей человеческого тела, а при необходимости умело исправить недостатки внешности. Эстетическая косметология возвращает молодость волосам и коже, которые с возрастом неизбежно утрачивают упругость и блеск.

Косметология и красота в известном смысле связаны и с понятиями моды, престижа, респектабельности, успешности. Существует целый ряд различных методик, позволяющих оказывать большой спектр услуг в этом направлении. Например, мезотерапия – комплекс микроинъекций, с помощью которых в клетки кожи вводятся микродозы лекарственных или биоактивных препаратов для лечения и омоложения кожи. Мезотерапия существенно отличается от других методов лечения, например, от использования лечебных мазей и кремов, которыми широко пользуются такие отрасли медицины как дерматология и косметология. Чтобы избежать неприятных последствий, которыми чревата «традиционная» косметология, существуют методики по альтернативному методу омоложения – так называемая неинвазивная аппаратная мезотерапия. В целях омоложения кожи аппаратная косметология практикует не инъекции, а электропорацию. Для проведения процедуры косметолог использует особый прибор, с помощью которого поры рогового слоя кожи молниеносно расширяются и через них нужный препарат проникает в глубокие слои кожи и подкожно-жировой клетчатки. Благодаря использованию данного аппарата, эстетическая косметология поднялась на новую ступень развития.

Отговор на въпроса от притекстовата задача.

III. Посттекстови задачи

Посттекстовите задачи представляват изпълнение на упражнения след четенето на текста. Тяхната цел е да ангажират учениците в активна творческа дейност, да следят за разбирането и успешността на акта на общуване. На този етап от работата задачите са насочени към разбиране и запаметяване, анализ на структурата на текста, формиране и развитие на устната и писмената реч, тъй като четенето и говоренето се разглеждат като единен процес.

Упражнения за разбиране, осмисляне и запомняне на информация, съдържаща се в текста, основани на избирателно/селективно четене.

Задача 10. Прочитайте текст. Следите за ударениями и произношением.

Задача 11. Соотнесите части предложений в зависимости от содержания информации в тексте.

Таблица 2

Косметология – это научная дисциплина, которая изучает методы диагностики, профилактики лечения заболеваний и устранения косметических недостатков кожи, врожденных и приобретенных дефектов головы, лица и тела,	которыми широко пользуются такие отрасли медицины как дерматология и косметология.
Декоративная косметология должна подчеркнуть красоту	а также осуществляющая проверку косметических средств, создаваемых и выпускаемых косметической промышленностью на их безвредность.
Существует целый ряд различных методик,	а при необходимости умело исправить недостатки внешности.
Современная косметология ставит перед собой важнейшую задачу – сохранить природную красоту всех частей человеческого тела,	и сделать дефект внешности незаметным.
Лечебная – решает основную задачу при помощи консервативных,	позволяющих оказывать большой спектр услуг в этом направлении.
Мезотерапия существенно отличается от других методов лечения, например, от использования лечебных масел и кремов,	то есть терапевтических методов и хирургических, то есть оперативных приемов.

Упражнения за извличане на информация от непознат текст на основата на познавателно/информационно четене.

Задача 12. На основе текста закончите предложения.

Косметология в переводе с греческого означает ...

Принято разделять косметологию на ...

Задача медицинской косметологии состоит ...

Эстетическая косметология возвращает молодость волосам и коже, ...

Профилактическая косметология направлена ...

Чтобы избежать неприятных последствий, которыми чревата «традиционная» косметология, ...

Часто проводятся операции по устранению деформации носа, губ, бровей, ушей, а также ...

Благодаря использованию данного аппарата, ...

Задача 13. С данными существительными составьте словосочетания.

1. нау́ки – медицинские, биологические, химические, физические, технические
2. промышле́нность – современная, косметическая, фармацевтическая, химическая
3. космо́логия – современная, медицинская, декоративная, профилактическая, диагностическая, аппаратная, лечебная
4. жизнеде́ятельность – нормальная, биологическая, человеческая, активная
5. дисципли́на – отдельная, научная, теоретическая, прикладная, учебная
6. дефе́кт – косметический, приобретённый, врождённый, наследственный, незамётный
7. средство – косметическое, лекарственное, натуральное
8. ме́тод – консервативный, терапевтический, альтернативный
9. приё́м – хирургический, оперативный, профилактический, стандартный
10. препара́т – лекарственный, биоактивный, медицинский, эффективный,
11. сло́й – роговой, глубокий, верхний, жировой, поверхностный
12. по́следствия – положительные, отрицательные, ожидаемые, нежелательные, непредсказуемые
13. недоста́тки – существенные, очевидные, физические, косметические, внешние
14. спеќтр – широкий, узкий, видимый, невидимый, инфракрасный,
15. ступе́нь – начальная, следующая, последняя, ранняя, промежуточная
16. мезотера́пия – инвазивная, неинвазивная, аппаратная

Упражнения за осмысление, запоминание и активизация на информацията от текста.

Задача 14. Распределите полученные словосочетания, которые относятся к:

Таблица 3

Направлениям в косметологии	Косметологическим процедурам	Косметологическим изделиям	Особенностям и деятельности человеческого организма

Задача 15. *Отговорете на въпроси писмено.*

Что изучает косметология?

Что означает слово «косметология»?

С какими науками связана косметология?

На какие части делится косметология?

Назовите основную задачу косметологии.

С чем связаны косметология и красота?

Задача 16. *Составьте план текста.*

Задача 17. *Коротко расскажите текст.*

В настоящая статья е представена примерна разработка на занятие за работа с текст по специалността за изучаващи руски език като чужд. Разработката ще послужи за основа на създаването на учебно пособие за четене на текстове по козметика и производство на козметични продукти. Задачите могат да варираят в зависимост от етапа на обучение, съдържанието и трудността на текста.

Смятаме, че предложената от нас структура на урока в учебното пособие постига не само поставените цели за формиране и развитие на уменията за четене, овладявани при изучаването на чужд език. Моделът може да се използва и при обучението по четене с разбиране по роден език. Учебният материал допринася за усвояването на терминологията в посочената област, подпомага придобиването на знания от специалността козметика. Лексико-граматическите и речевите упражнения могат да се използват при подготовката за изпити за сертификати на всички нива на владение на руски език.

ЛИТЕРАТУРА

ДЖАЛАМОВА, Ж.Б., 2014. Специфика терминологической лексики в курсе профессионально ориентированного русского языка. *Вестник КазНУ. Серия филологическая*, vol. 6, no. 152, pp. 232 – 236. URL: <https://articlekz.com/article/23607> (20.11.2022). ISSN:1563-0323; Online ISSN:2618-0782.

ДОЦЕНКО, М.Ю., Н.О. ИЛЬИНА, 2017. В салоне красоты. Практическая разработка урока РКИ для студентов подготовительного факультета (уровни А2, В1). *Русский язык за рубежом*, vol 4, pp. 107 – 121. ISSN 0131-615X.

КАРПОВ, Д. А., 2009. *Культуроведческий подход к обучению коммуникативному чтению учащихся старших классов школ с углубленным изучением английского языка*. Автореф. дисс. канд. филол. Наук. Санкт-Петербург, p. 25.

- ПОЛОВНИКОВА, В. И., 1984. Организация лексики и формирование системы ее усвоения в практическом курсе русского языка. *Русский язык за рубежом*, № 5, с. 94 – 99. ISSN 0131-615X.
- ФОЛОМКИНА, С. К., 2005. *Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе: учебно-методическое пособие*. Москва: Высшая школа, р. 253. ISBN 5-06-005417-9.
- ЧЕШОКОВА, М.П., 2015. *Методика преподавания русского языка как иностранного: учебное пособие*. Москва: МАДИ, р. 132. ISBN 978-5-7962-0175-6.
- ШАМОНИНА, Г.Н., 2004. *Лингводидактические основы коррекционного курса русского языка как второго или третьего иностранного языка в неязыковых вузах Болгарии*. Автореферат диссертации. Москва.

REFERENCES

- CHESNOKOVA, M.P., 2015. *Metodika преподаvaniya russkogo yazyka kak inostrannogo: uchebnoe posobie*. Moskva: MADI, p.132. ISBN 978-5-7962-0175-6. [In Russian]
- DOCENKO, M.YU., IL'INA, N.O., 2017. V salone krasoty`. Prakticheskaya razrabotka uroka RKI dlya studentov podgotovitel'nogo fakul'teta (urovni A2, B1). *Russkij yazyk za rubezhom*, vol. 4. pp. 107 – 121. ISSN 0131-615X. [In Russian]
- DZHALAMOVA, ZH. B., 2014. Specifika terminologicheskoy leksiki v kurse professional'no orientirovannogo russkogo yazyka. *Vestnik KazNU. Seriya filologicheskaya*, vol. 6, no. 152, pp. 232 – 236. URL: <https://articlekz.com/article/23607> (20.11.2022). ISSN:1563-0323; Online ISSN:2618-0782. [In Russian]
- FOLOMKINA, S. K., 2005. *Obuchenie chteniyu na inostrannom yazyke v neyazykovom vuze: uchebno-metodicheskoe posobie*, p. 253. ISBN 5-06-005417-9. [In Russian]
- KARPOV, D. A., 2009. *Kul'turovedcheskiy podxod k obucheniyu kommunikativnomu chteniyu uchashhixsya starshix klassov shkol s uglublennym izucheniem anglijskogo yazyka*. Avtoref. diss. kand. filol. Nauk. Sankt-Peterburg, p. 25. [In Russian]
- POLOVNIKOVA, V. I., 1984. *Organizaciya leksiki i formirovanie sistemy ee usvoeniya v prakticheskom kurse russkogo yazyka*. *Russkij yazyk za rubezhom*, vol. 5, pp. 94 – 99. ISSN 0131-615X. [In Russian]
- SHAMONINA, G.N., 2004. *Lingvodidakticheskie osnovy korrekcionnogo kursa russkogo yazyka kak vtorogo ili tretyego inostrannogo yazyka v neyazykovykh vuzakh Bolgarii*. Avtoreferat disertatsii. Moskva. [In Russian]

TEXTBOOK ON READING COSMETOLOGY AND COSMETICS TEXTS (ON MATERIAL FROM RUSSIAN)

Abstract. The present paper is devoted to the problem of making learning materials for those who study Russian as a foreign language at B1 – C1 level out of the language environment. The article is devoted to the creation of a textbook of reading texts on cosmetology and cosmetic industry. The textbook is based on authentic, partially adapted texts. They are intended not only for mastering the language of the specialty, but also contain information and terminology necessary for mastering the professional knowledge and competencies that are the object of the academic discipline of cosmetology as part of the medical sciences. Thematic distribution is carried out on the basis of the author's selected 9 thematic areas of cosmetology as a science. The methodical apparatus to reading texts is based on the classification of exercises for pre-textual, pre-textual and post-textual. In addition to enriching the vocabulary, students improve their pronunciation and grammar skills. While working on the texts that in addition to acquiring knowledge and skills in reading and learning new information on the discipline of cosmetology, students get acquainted with information of a country character.

Keywords: reading; methodological apparatus for study texts; cosmetology; cosmetics

✉ **Dr. Irena Petrova, Assoc. Prof.**

ORCID iD: 0000-0002-4113-3403

РИИЦ SPIN-код: 2084-8703

Konstantin Preslavsky University of Shumen

Shumen, Bulgaria

E-mail: irena.petrova@shu.bg